

novičke

november – december 2008

Izobraževalci odraslih o usposabljanjih, ki potekajo na Andragoškem centru Slovenije

Sestanek Stalne skupine za kazalnike in ciljne vrednosti organiziran pod okriljem francoskega predsedovanja in združen z odmevno konferenco

Svetovalno središče Velenje – nova priložnost * Svetovalno središče Zasavje se predstavi * *Vpliv koncepta in strategije vseživljenjskega učenja na strokovno izražje v vzgoji in izobraževanju* * Jabolka kakovosti 2008 za projekte mobilnosti v programu *Vseživljenjsko učenje* * Kratka analiza konference *Neformalno učenje ranljivih skupin* * Svečano odprtje Centra vseživljenjskega učenja Pomurje * Letna skupščina Andragoškega društva Slovenije * Center za vseživljenjsko informiranje in medgeneracijsko sožitje * Pomen računalniške pismenosti

Vabilo na znanstveno konferenco *Spremembe v sistemu vzgoje in izobraževanja*

3 NOVOLETNO VOŠČILO

4–8 DOMAČE NOVIČKE

9–12 MEDNARODNO
SODELOVANJE

13–29 KOTIČEK JE VAŠ

30–31 PRIPRAVLJAJO

32 POSVETI/
KONFERENCE

33–34 NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo, ki na različne načine obveščajo, izobražujejo, promovirajo, svetujejo, problematizirajo in podajajo mnenja avtorjev o problematiki s področja izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. S tem Andragoški center Slovenije predstavlja svoje delo ter nudi možnost odziva vsem tistim, ki želijo dejavnije sodelovati pri razvoju področja.

Med našimi poglavitnimi cilji so:

- spremljati in promovirati aktualno dogajanje v izobraževanju odraslih,
- poročati o razvojnih, raziskovalnih in drugih programih in projektih,
- predstaviti novosti v upravljanju in zakonodaji s tega področja,
- poročati o politiki in strategiji vseživljenjskega učenja,
- omogočati praktikom, da z mnenji in predlogi sooblikujejo področje izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja ter se odzivajo na sprejete odločitve,
- z izkušnjami praktikov spodbujati še druge.
- seznanjati z možnostmi in viri za učenje,
- predstavljati nove strokovne knjige ter didaktična in druga gradiva,
- napovedovati in promovirati prireditve, posvete, publikacije in druge strokovne dogodke,
- predstavljati novosti iz knjižnice ACS.

Glasilo izhaja v slovenskem jeziku praviloma šestkrat letno, in sicer v februarju, aprilu, juniju, avgustu, oktobru in decembru. Izide lahko tudi kot izredna številka ali kot dvojna številka.

Glasilo v tiskani obliki brezplačno prejmejo posamezniki in ustanove, ki se poklicno ali prostovoljno ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih.

Novičke lahko preberete tudi na spletni strani: <http://www.acs.si/novicke>.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana
Uredniški odbor: mag. Andrej Sotošek, dr. Angela Ivančič, Sonja Klemenčič, mag. Zvonka Pangerc Pahernik in mag. Margerita Zagmajster
Urednica: Nevenka Kocijancič (tel.: 01 5842 595, e-naslov: nevenka.kocijancic@acs.si)
Jezikovni pregled: Marjana Komprej
Oblikovanje: Lina design
Prelom in tisk: Tiskarna Pleško

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja – tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja – online)

Naklada 2210 izvodov

Izdajo glasila Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

NOVOLETNO VOŠČILO

Dragi bralci Novičk, dragi prijatelji!

Vstopamo v čas, ki kar kliče k izrekanju želja. Voščila in prijazne misli spadajo k omiki. Da bi misel o njej kar najlepše ubesedil, si je starosta slovenske pedagoške znanosti, Karel Ozvald, sposodil verze Simona Gregorčiča:

*»Le tisto omiko jaz štejem za pravo,
ki voljo zadeva, srce in glavo - vse troje!«*

Šodelavci Andragoškega centra želimo tako vam kot nam samim, da bi se znali v besedah in dejanjih čim bolj približati temu idealu celote, da bi nam uspelo sobivati v miru in radosti ob izzivih učenja, ustvarjanja, spoznavanja samih sebe in sveta, za katerega smo soodgovorni.

Šprejmite to kot našo popotnico za srečo v letu 2009!

Mag. Andrej Šotošek, v. d. direktorja AČS

DOMAČE NOVIČKE

Izobraževalci odraslih o usposabljanjih, ki potekajo na Andragoškem centru Slovenije

Andragoški center Slovenije (v nadaljevanju ACS) se je v svojem skoraj sedemnajstletnem delovanju oblikoval tudi kot pomembno učno okolje, kjer se izobražujejo izobraževalci odraslih. V vseh teh letih so se ob učenju družili in skupaj strokovno rasli predvsem izobraževalci, ki delujejo pri ljudskih univerzah in nekaterih zasebnih organizacijah za izobraževanje odraslih, v zadnjih letih pa se tem vse pogosteje pridružujejo tudi kolegi, ki izobražujejo odrasle v formalnih programih srednjih šol. Tega širjenja smo veseli, saj nam govori o tem, da je izobraževanje odraslih hitro rastoča dejavnost, ki se ji razen učencev, pridružuje tudi vse več učiteljev in drugih strokovnjakov. Vključevanje izobraževalcev odraslih v programe usposabljanja nam govori tudi o tem, da je kakovost izobraževalne dejavnosti, namenjene odraslim, čedalje pomembnejša. Ob evropskih ugotovitvah, da so prav izobraževalci odraslih najbolj podhranjena kategorija v smislu strokovnega usposabljanja, je ta svojevrsten preporod, ki ga zaznamo na tem področju, dobrodošel in je usmerjen v cilje, ki smo si jih v Evropi zastavili za kakovostno izobraževanje odraslih.

V okviru naloge z naslovom *Prenova koncepta andragoškega usposabljanja*, ki smo jo izpeljevali v letu 2008, smo opravili študijo, s katero smo hoteli pridobiti mnenja, stališča in ocene praktikov o tem:

- koliko so bili doslej zadovoljni z različnimi vidiki naše izobraževalne dejavnosti,
- katere so bile po njihovem mnenju v vseh teh letih dobre strani izobraževanj in usposabljanj, ki so se jih udeleževali na ACS, in katere morebitne šibke točke,
- kako bi lahko naše delo v prihodnje izboljšali.

Posebej pomembna so nam bila mnenja in stališča, predvsem pa izražene potrebe po usposabljanjih, ki so nam jih posredovali tisti, ki se doslej izobraževanj in usposabljanj pri nas še niso udeleževali. Dali so nam dober vpogled v nekatere potrebe, na katere se bomo v prihodnje morali odzvati z dograditvijo naše izobraževalne ponudbe. Ob vsem tem nas je seveda zanimalo tudi to, kdo so udeleženci, ki se udeležujejo usposabljanja na ACS. V nadaljevanju podajamo nekaj posebej zanimivih izidov, ki nam jih je ponudila študija.

Vzorec

V študijo, ki smo jo zasnovali na anketnem vprašalniku, smo zajeli 520 oseb. 46,2 odstotka jih deluje na srednjih šolah, 36,9 odstotka na ljudskih univerzah, 13 odstotkov jih je bilo iz zasebnih izobraževalnih organizacij, štiri odstotke pa iz organizacij, ki izvajajo izobraževanje odraslih, vendar jih ne moremo razvrstiti v nobeno od zgornjih kategorij. Večina anketirancev iz teh institucij se je že udeležila različnih programov usposabljanja, ki jih izvaja ACS, namenoma pa smo v anketiranje uvrstili tudi osebe, ki se usposabljanja na ACS še niso udeležile. Slednje so med vsemi anketiranimi predstavljale 23,6 odstotni delež.

Zajeli smo naslednje profile izobraževalcev: ravnatelje, direktorje, učitelje v programih *Usposabljanja za življenjsko uspešnost (UŽU)*, vodje izobraževanja odraslih oziroma vodje programskih področij, mentorje v programu PUM, vodje in mentorje študijskih krožkov, vodje, informatorje in svetovalce v središčih za samostojno učenje, vodje in svetovalce v svetovalnih središč za odrasle, vodje in člane skupine za kakovost izobraževanja odraslih.

Tipičen udeleženec izobraževanja

Tipično podobo udeleženca, ki se udeležuje usposabljanja na ACS, bi lahko opisali: ženska, stara 41 let, univerzitetno izobražena, z več kot desetimi leti delovnih izkušenj na področju izobraževanja odraslih. Pred nami torej zraste oseba, ki je v najbolj intenzivnem obdobju svoje poklicne poti in je večinoma tudi notranje motivirana za izobraževanje. Že iz tega profila lahko razberemo, da se pri nas usposablja strokovno izkušena, razmišljujoča in temu primerno zahtevna populacija. Tudi če se odmaknemo od tako posebljenega profila, ugotovimo, da so naši udeleženci v izobraževanju stari med 30 in 49 let, imajo večinoma univerzitetno izobrazbo in od pet do več kot deset let delovnih izkušenj. Največ anketiranih je na področju izobraževanja opravljal vlogo učitelja odraslih v srednjih šolah (52 %), nato organizatorja izobraževanja (21,6 %) in člana skupine za kakovost izobraževanja odraslih (14,6 %). Pri tem moramo povedati, da so vprašani lahko navedli večje število vlog, ne le ene, vendar so se zgornje izkazale kot najpogostejše.

Poti do znanja

Študija je pokazala, da se večina, skoraj 70 odstotkov, najpogosteje izobražuje kar v izobraževalni organizaciji, kjer so zaposleni, na drugem mestu je ACS s 40,7 odstotka, tretji najpogostejši odgovor pa so bili mednarodni posveti, 36,1 odstotka. Veliko se učijo tudi znotraj mednarodnih evropskih projektov. 8,2 odstotka vprašanih je odgovorilo, da se sploh ne izobražuje. Iz odgovorov ni razvidno, kakšne oblike izobraževanja

prevladujejo znotraj matičnih izobraževalnih organizacij, razveselilo pa nas je, da je ACS na drugem mestu, saj to lahko pomeni, da je med izobraževalci prepoznan kot ustanova, v kateri se lahko strokovno spopolnjujejo oziroma zadovoljijo precejšen delež svojih izobraževalnih potreb.

Žal smo ob tem ugotovili, da je izobraževalna ponudba ACS med izobraževalci pre malo prepoznana. Več kot polovica, kar 52 odstotkov, ponudbo pozna slabo, 9,9 odstotka pa je sploh ne pozna. Najpogosteje se s ponudbo seznanijo prek spletnih strani ACS, ali pa jih o tem obvestimo po elektronski pošti. Tretji najpogostejši vir seznanjanja s ponudbo pa je brošura o usposabljanju na ACS. Tudi sicer bi bili o ponudbi usposabljanja najraje obveščeni na začetku šolskega leta z brošuro programov usposabljanja, ali pa mesec dni pred izobraževalnim dogodkom, tako da so obveščeni na osebni elektronski naslov.

Kako pomembna je andragoška izobrazba?

Kar 82,5 odstotka jih meni, da je andragoško znanje pri njihovem delu enako pomembno kot znanje iz njihove temeljne stroke, 8,9 odstotka jih misli, da je to znanje manj pomembno, 8,5 odstotka pa je mnenja, da je andragoško znanje pri njihovem delu celo pomembnejše od njihove temeljne stroke. Tako visok delež odgovorov, s katerimi vprašani izražajo stališče, da je andragoško delo enako ali celo pomembnejše za njihovo delo kot znanje iz njihove temeljne stroke, posredno gotovo izraža tudi njihove potrebe po andragoškem znanju oziroma usposabljanju. Glede na to, da med vprašanimi prevladujejo profili z nepedagoško izobrazbo (55,7 odstotka), lahko posredno sklepamo, da so si ta pogled izoblikovali skozi lastne strokovne izkušnje in da so se pri tem zavedli tudi potreb po andragoškem usposabljanju.

Seveda nas je ob tem zanimalo tudi, katere izobraževalne vsebine podpirajo njihovo strokovno delo oziroma, kakšne so njihove izobraževalne potrebe. Največkrat so vprašani izrazili potrebe po naslednjih vsebinah:

- **učne metode in tehnike v izobraževanju odraslih** – s poudarkom na sodelovalnem učenju, medpredmetnem povezovanju, prilagojenemu ciljnim skupinam in na praktičnih primerih;
- **motivacija** – tehnike motiviranja, prilagojene ciljnim skupinam odraslih;
- **svetovalno delo in poučevanje ranljivih skupin** – Romi, migranti, priseljenci, starejši brezposelni, osipniki, ljudje s posebnimi potrebami;
- **aktualne vsebine, povezane z novostmi v izobraževanju odraslih** – spremembe zakonodaje, novosti v formalnem izobraževanju (poklicno izobraževanje in NPK), pomembni javni razpisi in kako se prijaviti, vodenje dokumentacije, strokovne novosti (projekti);

- **prilagajanje formalnega poklicnega izobraževanja odraslim** – s poudarki na Navodilih za prilagajanje, Bolonjskih procesih, Izvedbenih načrtih za heterogene skupine odraslih, prilagajanju posameznikom;
- **specialne metodike in didaktike za odrasle** za matematiko, tujjezik, književnost, praktični pouk, usposabljanje na delovnem mestu, ljudi s posebnimi potrebami;
- **predstavitev dobre prakse** – praktiki praktikom, hospitacije, ogledi.

Če sta prvi dve izbiri nekako splošni in pričakovani, saj predstavljata najvitalnejši del vsakega izobraževanja, so preostale najpogosteje izražene potrebe zrcalo procesov, ki v zadnjem slabem desetletju intenzivno potekajo pri izobraževanju odraslih. Potreba po izobraževanju ranljivih skupin je splošno prepoznana in opredeljena tudi z različnimi izobraževalnimi politikami. Izvajanje izobraževanja – denimo za različne ciljne skupine odraslih – je spodbujeno z različnimi javnimi, največkrat z evropskimi sredstvi osnovanimi razpisi. Ti sicer ne zagotavljajo sredstev za trajnejši razvoj in oblikovanje dolgoročnejshe politike na tem področju, vsekakor pa prinašajo pomemben stranski produkt, ki se izraža v vse bolj natančno opredeljenih potrebah, ne le odraslih, ki se vključujejo v te probleme, temveč tudi izobraževalcev, ki jim pomagajo pri učenju. V kratkem času, ki ga imajo izobraževalci odraslih na voljo, da se pripravijo na izvajanje takega izobraževanja, se zdi skoraj pričakovano, da si želijo zelo konkretnega izobraževanja, ki jim bo ponudilo zgled, ob katerem si bodo ustvarili predstavo, kaj naj poučujejo in kako. Ob tem se gotovo pojavi nevarnost, da bi zapadli v instrumentalistično, nereflektirano usposabljanje, ki se oddalji od svojega osnovnega namena, to je izostriti občutljivost za potrebe različnih ciljnih skupin in posameznih udeležencev v izobraževanju. Druga nevarnost, ki se ob tem pojavi, pa je lahko tudi poplava številnih oblik usposabljanja za različne ciljne skupine izobraževalcev, ki pa se med seboj pomembno ne razlikujejo. Iskanje zlatega reza med temeljnim in specifičnim andragoškim znanjem, je torej pomemben izziv, s katerim se soočamo v današnjem času. Če ob tem upoštevamo še številne možnosti, po katerih si nekdo lahko pridobi svoje znanje in oblikuje ustrezne kompetence, postane potreba po jasni opredelitvi enega in drugega, še bolj izrazita.

Zadovoljstvo udeležencev z usposabljanjem na ACS

Vprašanje o tem je bilo za nas, ki pripravljamo ta usposabljanja, gotovo med najpomembnejšimi. V anketi smo o tem zastavili številna različna vprašanja, od teh, ki sprašujejo po splošnem zadovoljstvu, do zadovoljstva z vsebinami, učnimi oblikami, organizacijo in izvajalci usposabljanja. Načeloma so udeleženci zadovoljni z usposabljanjem na ACS, in sicer: z izbranimi vsebinami, s strokovno in andragoško usposobljenostjo izvajalcev usposabljanja in s samo organizacijo tega. Nezadovoljen ni bil nihče. Velika večina (skoraj 100 %) tistih, ki je ocenila usposabljanje tako v programih temeljnega andragoškega usposabljanja, v specializiranih programih, kot tudi v pro-

gramih usposabljanja v podporo razvojnim projektom Andragoškega centra, meni, da ACS zagotavlja sodobno in uporabno znanje, da je tovrstno usposabljanje pomembno in da je ACS tisti, ki naj to usposabljanje tudi izvaja.

Pri izvajalcih usposabljanja, ki so jih udeleženci prepoznali za odlične, so med odlikami navajali predvsem: strokovnost, dostopnost, odprtost in posluš za potrebe udeležencev, prijaznost in spoštljivost do udeležencev, upoštevanje izkušenj udeležencev ter osebna izkušnost izvajalca na področju, ki ga poučuje. Odsotnost teh lastnosti pri posameznih izvajalcih pa je tisto, kar udeležence pri teh najbolj moti. Skozi analizo odgovorov, ki so nam jih podali anketiranci, smo si lahko potrdili, da izobraževalci, ki poučujejo izobraževalce, delujejo kot zgled ali kriterij, ki mu udeleženci sledijo, vede ali nevede. Enako velja tudi za ustanovo, ki usposabljanje za izobraževalce izvaja. V našem primeru to velja tudi za nas.

Za konec

Vprašanje poslanstva ACS pri usposabljanju izobraževalcev odraslih je pomembno. Zastavili smo si ga tudi za prihajajoči čas. Usposabljanje izobraževalcev odraslih se odvija na različnih mestih in razpršeno, velikokrat tudi skrito in neprepoznano. Profesionalizacija tega poklica je vroča tema in izzivalen problem vseh evropskih držav. To področje je bilo v primerjavi z usposabljanjem drugih izobraževalcev do sedaj zapostavljeno. Z jasno opredeljenimi sporočili različnih evropskih (npr. Za učenje ni nikoli prepozno¹) in domačih dokumentov (npr. Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji do leta 2010²) ter konkretno opredeljenimi cilji v smislu izboljševanja kakovosti andragoškega dela prihaja čas, ko se bomo temu vprašanju zavzeto posvečali ne le v ustanovah, ki se s tem problemom že ukvarjamo, pač pa tudi na drugih ravneh. Koncept vseživljenjskega učenja v največji možni meri vstopa prav skozi vrata izobraževanja odraslih. Izobraževalci odraslih pa so najpomembnejši dejavnik njegove kakovosti, zato je naša dolžnost, da jim posvetimo posebno pozornost.

Natalija Žalec (natalija.zalec@acs.si), ACS

1 COM 2006 614 final, 23. 10. 2006: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sl/com/2006/com2006_0614sl01.pdf

2 Ur. l. RS, št. 20/2004

MEDNARODNO SODELOVANJE

Sestanek Stalne skupine za kazalnike in ciljne vrednosti organiziran pod okriljem francoskega predsedovanja in združen z odmevno konferenco

Po 24. sestanku Stalne skupine za kazalnike in ciljne vrednosti (v nadaljevanju SGIB¹) pri Evropski komisiji, ki smo ga organizirali aprila letos na Bledu (in o njem poročali v Noviškah maj-junij/2008), smo se predstavniki držav članic v novembru ponovno zbrali na delovnem srečanju, tokrat v Parizu. Enodnevni sestanek je bil namenjen predvsem predstavitvi:

- dejavnosti za razvoj novih kazalnikov (načrtovane raziskave o zmožnostih odraslih – PIAAC², o strokovnem razvoju učiteljev – TALIS³, o državljskih zmožnostih – ICCS⁴ 2009, o jezikovnih zmožnostih – ESLC⁵, izpeljana pilotna raziskava o učiti se učiti ipd.);
- dosežkov v letu 2008 ter načrtovanih nalog v letu 2009 raziskovalnega centra CRELL⁶, prenovljene enote EURYDICE ter Evropskega statističnega sistema – EUROSTAT (ti so med drugim poročali o prvih rezultatih evropske raziskave o izobraževanju odraslih, v katerih pa Slovenija še ni zajeta); vse te ustanove s svojim delom podpirajo delo Evropske komisije in prispevajo informacije za *Poročilo o napredku pri uresničevanju Lizbonske strategije na področju izobraževanja in usposabljanja* (to je bilo za leto 2008 objavljeno v začetku julija na naslovu http://ec.europa.eu/education/policies/2010/progressreport_en.html);
- prizadevanj UNESCO-vega inštituta za statistiko, OECD-ja in EUROSTAT-a za revizijo standardne klasifikacije izobraževalne dejavnosti ISCED⁷-97;
- strukture *Poročila o napredku 2009* in razpravi o nacionalnih straneh, na katerih je s kazalniki in ciljnimi vrednostmi predstavljena posamezna država;

1 SGIB – **S**tanding **G**roup on **I**ndicators and **B**enchmarks

2 PIAAC – **P**rogramme for the **I**nternational **A**ssessment for **A**dult **C**ompetencies; projekt OECD

3 TALIS – **T**eaching **A**nd **L**earning **I**nternational **S**urvey, projekt OECD

4 ICCS – **I**nternational **C**ivic and **C**itizenship **E**ducation **S**tudy

5 ESLC – **E**uropean **S**urvey on **L**anguage **C**ompetences

6 CRELL – **J**oint **R**esearch **C**entre, **C**entre for **R**esearch on **L**ifelong **L**earning

7 ISCED – **I**nternational **S**tandard **C**lassification of **E**ducation

- gradiva, ki ga trenutno obravnavajo različni odbori in delovne skupine na ravni EU in bo v decembru predstavljeno javnosti kot *Sporočilo Komisije o posodobljenem strateškem okviru za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja po letu 2010* (do 2020); v njem je namesto dozdajšnjih petih ciljnih vrednosti (benchmarks), sprejetih leta 2003, predlaganih kar deset, ki so umeščene v štiri tematske sklope: *vseživljenjsko učenje in mobilnost, kakovost in učinkovitost, enakopravnost in državljanstvo ter inovacije in ustvarjalnost*.

Poleg tega zadnjega dokumenta je največ pozornosti pritegnila namera EUROSTAT-a, da spremeni opredelitev ciljne skupine **mladi (18–24 let), ki so zgodaj opustili šolanje**, ne da bi dosegli srednješolsko izobrazbo. Predlagan je prehod na letno povprečje kvartalnih podatkov ter drugačen način pridobivanja tega kazalnika iz *Ankete o delovni sili*, saj naj bi bil zajet le tisti del te ciljne populacije, ki v štirih tednih pred anketo ni bil vključen v **redno izobraževanje** (do sedaj: v **katero koli obliko izobraževanja in usposabljanja**), izključeni pa so dijaki, ki so bili v tem času na počitnicah. Prednost novega načina določanja tega kazalnika je možnost nadaljnjega strukturiranja rezultatov glede na udeležbo v programih izrednega izobraževanja ter zaposlitveni status, pričakujejo pa tudi večjo primerljivost med državami. Vrednost kazalnika se po tem načinu poveča tako na nacionalni kot tudi na evropski ravni. Za slednjo velja, da znaša delež mladih, ki so zgodaj opustili šolanje, za leto 2007 po novem 16,3⁸ odstotka, kar je okrog en odstotek več kot po prejšnji definiciji te ciljne skupine. Nacionalni podatki za leto 2007 so še v postopku verifikacije. Večina članov SGIB ni izrazila podpore temu predlogu, glavno sporočilo precej burne razprave pa je, da je treba o predlagani spremembi temeljito razmisliti, predvsem pa je ne uveljaviti pred iztekom leta 2010, saj do takrat teče referenčno obdobje programa *Izobraževanje in usposabljanje 2010*. Proti tej spremembi govori tudi dejstvo, da je v ospredju političnih in strokovnih agend strategija vseživljenjskosti učenja, zato iz raziskave ni smiselno izključevati udeležbe v neformalnem učenju.

Po sestanku SGIB je bila prav tako v okviru francoskega predsedovanja organizirana konferenca *Mednarodna primerjava izobraževalnih sistemov: evropski model?*. Njen namen je bil predstaviti prednosti in slabosti evropskih izobraževalnih sistemov s poudarkom na potrebi po rednem in objektivnem vrednotenju delovanja teh sistemov z ustreznimi kazalniki in ciljnimi vrednostmi.

Na dvodnevem dogodku se je zbralo okrog 300 udeležencev – predstavnikov politične, strokovne, raziskovalne in upravljaljske sfere na področju izobraževanja. V plenarnem delu so avditorij nagovorili pomembni politični predstavniki, med njimi *Valérie Pécresse*, francoska ministrica za visoko šolstvo in raziskovanje (poudarila je zamisel o evropski rang-lestvici univerz), *Odile Quintin*, direktorica direktorata za

⁸ Ciljna vrednost za Evropsko unijo do leta 2010 je največ 10 % mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, ne da bi dosegli srednješolsko izobrazbo.

izobraževanje in kulturo pri Evropski komisiji (napovedala je decembrsko objavo sporočila Komisije o prihodnjih izzivih na področju izobraževanja), *Frank Vandenbroucke*, namestnik ministra, predsednik flamske vlade in minister za delo, izobraževanje in usposabljanje iz Belgije (omenil je ministrski sestanek v zvezi z Bolonjskim procesom, na katerem bodo ovrednotili doseženo in zasnovali nadaljnje korake), *Gordon Clark* iz Evropske komisije ter nekateri drugi.

Govorniki so poudarjali pomen mednarodnih kot tudi nacionalnih raziskav in primerjav ter vlogo kazalnikov in ciljnih vrednosti v procesu spremljanja uresničevanja strateških ciljev Evropske unije. Uvod v strokovni del plenarnih govorov je podal *Norberto Bottani*, ključna oseba pri nastanku in razvoju mreže INES⁹ v OECD, s prispevkom *Mednarodni kazalniki o izobraževanju: 20-letna zgodba*. Njegova poglobljena misel je bila ta, da šele ko kazalniki (npr. prva izdaja publikacije *Education at a glance* leta 1992) nastavijo nekemu izobraževalnemu sistemu neprijetno zrcalno sliko, se začneta stroka in politika podrobneje ukvarjati z razlogi, preučevati izobraževalni proces, vrednotiti dosežke in podobno. Povsem konkreten primer je nato predstavila ministrica za izobraževanje, družino, ženske in kulturo iz nemške dežele Sarre, saj so tam po zelo neugodnih rezultatih raziskave PISA¹⁰ temeljito prenovili in izboljšali izobraževalni sistem in njegovo spremljanje, dosegli pa so tudi bistveno boljše rezultate v kasnejših raziskavah PISA.

Nadaljnje delo je bilo organizirano v treh vzporednih delavnicah:

- **Vrednotenje dosežkov v obveznem izobraževanju:** referenti so osvetljevali tri poglobljene teme: nameni, akterji ter implementacija nacionalnih in mednarodnih vrednotenj; status učiteljev, njihov strokovni razvoj in organizacija izobraževalnega sistema; problematika enakosti – prikazani so bili evropski, nemški in ameriški vidiki. Večkrat je bil omenjen pomislek, da teče veliko raziskav, da imajo podobne metodologije, vendar med seboj niso povezane, čeprav bi v primeru sodelovanja lahko prihranili veliko denarja in naporov.
- **Visokošolsko izobraževanje:** v tej delavnici se je razprava nanašala na tipologijo – klasifikacijo visokošolskih ustanov in njihovo rangiranje. Cilj teh prizadevanj je oblikovanje evropskega konzorcija in zagotavljanje razvrščanja, ki bi nadomestilo oziroma dopolnilo znamenito Šanghajsko lestvico univerz in bi bolje odražalo strukture, posebnosti in vrednote evropskega visokošolskega izobraževanja. V ta namen je potrebo razviti lastne kazalnike in standarde, treba pa je imeti v mislih tako prednosti kot tudi morebitne pasti tovrstnih prizadevanj.
- **Poklicno izobraževanje in usposabljanje:** zanj velja, da je na voljo precej podatkov, vendar je treba najprej postaviti jasna politična vprašanja, šele nato pa oblikovati ustrezne kazalnike in ciljne vrednosti. Svoje izkušnje so predstavili sodelavci

9 INES – International Indicators of Education Systems, project OECD

10 PISA – Programme for International Student Assessment, projekt OECD

pristojnih evropskih ustanov – CEDEFOP, ETF in EUROSTAT ter strokovnjaki iz drugih ustanov in različnih držav članic.

V sklepnem delu so govorniki še enkrat poudarili pomen kazalnikov in opozorili na previdnost pri njihovi rabi, saj morajo biti kazalniki v funkciji zasledovanja ciljev, ne pa obratno, ali kot je povzel *Alejandro Tiana*, bivši španski minister za izobraževanje: pomembno je imeti jasne cilje, poznati vzvode, ki povzročajo spremembe, ter uporabljati orodja, ki peljejo ciljem naproti; kazalniki so le eno od teh orodij. Poudarjena je bila tudi vrednost nacionalnih raziskav – te na ravni mednarodnih primerjav sicer niso neposredno upoštevane, ker ne izpolnjujejo kriterija primerljivosti med državami, odražajo pa specifičnosti posameznih izobraževalnih sistemov, ki so velikokrat razlogi za pojave, ki jih mednarodne raziskave lahko le nakažejo. Izraženo je bilo tudi opozorilo, da je mednarodnih raziskav vse več, pomenijo precejšnje finančne zalogaje za države članice, zato je vsebinsko in denarno usklajen ter povezovalen pristop nujen.

Konferenčno gradivo bo v kratkem na voljo na <http://www.ue2008.fr/> oziroma <http://www.education.gouv.fr/>.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Svetovalno središče Velenje – nova priložnost

Dnevi slovenskih svetovalnih središč v Sloveniji tečejo tretji teden v septembru, in sicer letos že četrto leto. Tudi Svetovalno središče Velenje (v nadaljevanju SSV) in strokovni partnerji smo se pripravljali nanje. V dneh od 17. do 19. septembra so bile številne brezplačne delavnice, predavanja in predstavitve namenjene vsem udeležencem, ki so si želeli pridobiti novih znanj. Osveščali smo o pomenu zdravja, ekologije, izrabe energije, kvalitete življenja.

Osnovni **namen** prireditve je bil osveščanje odraslih o možnostih formalnega in neformalnega izobraževanja na različnih področjih in v različnih življenjskih obdobjih.

Na prireditvi so sodelovali tudi naši strokovni partnerji, ki so pripravili in izvedli delavnice v svojih ustanovah, in sicer: Invel, AZ Ljudska univerza Velenje (v nadaljevanju LUV), Šolski center Velenje, k sodelovanju smo povabili tudi Zdravstveni dom Velenje – referat za zdravstveno vzgojo.

Žal udeležencev na delavnicah ni bilo toliko, kot smo pričakovali, kljub temu da smo objavljali Dneve slovenskih svetovalnih središč na VTV-ju, Mojem radiu, spletnih straneh Ljudske univerze Velenje in na plakatih. Morda pa bo drugo leto boljše.

Svetovalno središče Velenje se je 'v živo' predstavilo v četrtek popoldan kar pred Ljudsko univerzo Velenje, na najbolj 'prometni pešpoti' v Velenju. Ker je bil lep dan, so se mimoidoči vseh starosti – od malih otrok pa do starejših odraslih in tudi družine ustavljali ter povpraševali.

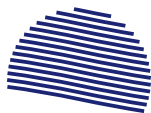
Razkrili vam bomo še nekaj naših dejavnosti v tem času.

- Povabljeni smo bili na **zaposlitveni sejem**, ki ga je organiziral Zavod RS za zaposlovanje, Območna služba Velenje. Potekal je v četrtek, 9. oktobra, v Rdeči dvorani Velenje. Namenjen je bil brezposelnim, vendar so se ga udeležili tudi zaposleni odrasli ter osnovnošolci. Izvedla sem delavnico z naslovom *Ujemite brezplačne priložnosti*. Delavnice se je udeležilo okrog 20 brezposelnih različne izobrazbe iz Šoštanja in okolice. Na razstavnem prostoru smo vse dopoldne individualno svetovali posameznikom o različnih izobraževalnih možnostih v okolju, glede na njihove želje in potrebe. Opravila sem dvanajst takšnih razgovorov; informirala sem 28 udeležencev o SSV in LUV; na LUV sem opravila tudi pet zaposlitvenih razgovorov o

- možnostih zaposlitve kandidatov, ki so se za to zanimali. Skratka, bilo je veliko ljudi in pred našo stojnico je bila ves čas vrsta kandidatov, ki so čakali na pogovor.
- V teh dneh se je zaključil tudi projekt **Šola za starše**. Prijavili smo se na razpis Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in bili uspešni. V okviru projekta smo pripravili pet delavnic različnih vsebin in eno delavnico s konkretno praktično pomočjo prostovoljke pri vzgoji in učenju ter reševanju osebnih težav težje vodljivih otrok. Šolo je obiskovalo od 15–20 staršev, odvisno od teme posamezne delavnice. Z vsebino, s predavateljico, z izvedbo in organizacijo so bili starši in rejniki zelo zadovoljni; želeli bi se še družiti in izmenjavati izkušnje.
 - Pred kratkim smo delovanje Svetovalnega središča Velenje **predstavili tujim partnerjem** v Grundtvig projektu *LLL Telenovel*, ki so bili nad delovanjem navdušeni.

Z našimi dejavnostmi bomo nadaljevali, saj nam dosedanje izkušnje potrjujejo, da smo na pravi poti. Z novim znanjem osveščamo ljudi, s svetovanjem pomagamo pri iskanju pravih poti, motiviramo odrasle k učenju, saj je učenje in novo znanje gibalno razvoja, sprememb in osebne rasti. S tem prispevamo k dvigu izobrazbene ravni vsakega posameznika in celotne družbe.

Biserka Plahuta (biserka.plahuta@lu-velenje.si),
Svetovalno središče Velenje

Svetovalno središče Zasavje se predstavi

Tako kot drugod po Sloveniji, smo tudi na Zasavski ljudski univerzi pred slabim desetletjem ugotavljali, da bi odrasli, ki se vključujejo v izobraževanje in učenje, potrebovali več pomoči in svetovanja, ko se odločajo za izobraževanje; pa tudi kasneje, med izobraževanjem. Zato smo se leta 2001 vključili v projekt Andragoškega centra Slovenije *Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih - ISIO*. Od podjetij, ustanov in organizacij v lokalnem okolju smo dobili potrditev, da veliko tovrstne pomoči v Zasavju sicer že obstaja, da pa tudi drugi prepoznajo potrebo po organiziranem informiranju in svetovanju v izobraževanju odraslih. Svetovalno središče Zasavje je svoja vrata odprlo januarja 2003 v Trbovljah, v prostorih Zasavske ljudske univerze. S projektom Centrov vseživljenjskega učenja je informiranje in svetovanje dostopno tudi v Zagorju in Hrastniku. Dejavnost informiranja in svetovanja v izobraževanju odraslih se je v teh letih v Zasavju dobro zasedrila. V slabih šestih letih delovanja smo opravili že preko 5000 storitev! To je rezultat, na katerega smo zelo ponosni, saj naše

svetovalno središče med vsemi štirinajstimi v Sloveniji pokriva geografsko najmanjše področje in posledično zajema najmanj prebivalcev.

Stranke največkrat poiščejo pomoč v Svetovalnem središču Zasavje takrat, ko razmišljajo o vključitvi v izobraževanje. Vprašanja, ki jih postavljajo, informacije, ki jih iščejo, ter vrste in oblike pomoči, ki jih potrebujejo, se glede na trenutno izobraževalno ponudbo v Zasavju, stanje gospodarstva, stopnjo brezposelnosti ter različne trende iz leta v leto nekoliko spreminjajo. V zadnjem letu je bilo največ vprašanj povezanih z informacijami o izobraževalni ponudbi v Zasavju in Sloveniji, o statusu, ki ga pridobijo udeleženci izobraževanja odraslih in razlikah med rednim šolanjem in izobraževanjem odraslih, velikokrat pa stranke potrebujejo pogovor pred odločitvijo za šolanje, bodisi da gre za konkretno pomoč pri odločitvi za izobraževalni program ali pa potrebujejo zgolj vzpodbudo, potrditev, da je njihova odločitev prava. Največ strank se je odločalo za izobraževanje za pridobitev prvega poklica ali izobrazbe na višji stopnji. Vsako leto narašča število tistih, ki se odločajo za nacionalne poklicne kvalifikacije, še vedno pa je manj takšnih, ki bi iskali informacije o neformalnih oblikah izobraževanja ali učenja za osebni razvoj. V zadnjem letu ugotavljamo nekoliko manj brezposelnih kot prejšnja leta, medtem ko je razmerje med moškimi in ženskami kot našimi obiskovalci vsako leto podobno, nekoliko v prid ženskam. Ugotavljamo, da se redkeje odločajo za obisk svetovalnega središča odrasli, ki so že vključeni v izobraževanje, zato načrtujemo dodatne dejavnosti, s katerimi bi jih želeli spodbuditi, da začnejo razmišljati tudi o učenju samem in bolj dejavno posegati v svoj proces učenja.

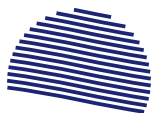
Svetovalno središče Zasavje se pri svojem delu povezuje s partnerji. V prvih letih delovanja se je večinoma povezovalo z izobraževalnimi ustanovami in tistimi, ki so vključevale brezposelne osebe, v zadnjem času pa se vse pogosteje povezujemo z ustanovami, ki delajo s specifičnimi ciljnimi skupinami, predvsem starejšimi, in v tej smeri se nakazuje trend dela tudi v prihodnje.

Glavni promocijski dogodek vseh štirinajstih svetovalnih središč so že štiri leta zapored septembrski Dnevi slovenskih svetovalnih središč. Namen akcije je promocija brezplačne svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih ter vzpodbujanje vseživljenjskega učenja. Svetovalno središče Zasavje se je, tako kot vsako leto, predstavilo na stojnici v Trbovljah. Dogodek je potekal v sredo, 17. 9. 2008 med 9. in 12. uro dopoldne. Mimo-idočim smo ponujali informacije iz razpisov za vpis v študijske programe in za vpis odraslih v javnoveljavne programe, informacije o aktualni izobraževalni ponudbi v Zasavju in Sloveniji ter pomoč pri odločitvi za izobraževanje. Pri predstavitvi izobraževalne ponudbe na stojnici so s promocijskim gradivom sodelovale tudi partnerske ustanove, ki ponujajo izobraževalne programe za odrasle v Zasavju: Srednja šola Zagorje, Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje ter Društvo U3 – univerza za tretje življenjsko obdobje. Na stojnici smo zabeležili okrog 70 obiskovalcev. Nekateri so nas obiskali bolj iz radovednosti, drugi s konkretnimi vprašanji glede posameznih tečajev, dokončanja programov, možnosti študija ali pridobitve nacionalne poklicne kvalifikacije. Dogodek

na stojnici smo podčrtali s pomočjo lokalnih medijev, ki so objavili informacijo oz. vabilo o dogodku, hkrati smo predstavitev svetovalnega središča in izobraževalnih možnosti za odrasle v Zasavju pripravili na Radiu Kum Trbovlje in lokalni televiziji ETV, časopis Zasavc pa je objavil krajši prispevek o dogodku.

Svetovalno središče Zasavje je z letošnjim letom vključeno v projekt Center vseživljenjskega učenja na Zasavski ljudski univerzi, s čimer je njegovo delovanje zagotovljeno do leta 2013. Ugotavljamo, da smo v okolju vse bolj prepoznavni, seveda pa se moramo potruditi, da bomo to obdobje dobro izkoristili za povezovanje s partnerskimi organizacijami ter strokovno delo svetovanja v izobraževanju odraslih. Trudili se bomo, da bomo pri povezovanju z drugimi ustanovami in s projekti upravičili svojo vlogo in pripomogli k širjenju zavesti o pomenu vseživljenjskega učenja in izobraževanja ter k večji dostopnosti do učenja in izobraževanja odraslih v Zasavju, tudi tistih skupin, ki imajo za izobraževanje slabše možnosti in pogoje.

Valentina Uran (valentina.uran@guest.arnes.si),
Svetovalno središče Zasavje

Vpliv koncepta in strategije vseživljenjskosti učenja na strokovno izrazje v vzgoji in izobraževanju

Pedagoški inštitut in Andragoško društvo Slovenije sta 17. oktobra 2008 v prostorih Andragoškega centra Slovenije v Ljubljani izpeljala strokovno razpravo na temo *Vpliv koncepta in strategije vseživljenjskosti učenja na strokovno izrazje v vzgoji in izobraževanju*. Razprava je del širšega programa za promocijo in udejanjanje Strategije vseživljenjskosti učenja v Sloveniji, ki se financira s sredstvi Evropske komisije in Ministrstva za šolstvo in šport. Pri Evropski komisiji je projekt uradno prijavljen z naslovom *Vseživljenjsko učenje in oblikovanje javne politike*. Poleg te razprave je projekt obsegal še širši strokovni posvet¹.

Srečanja se je udeležilo 22 udeležencev, med temi 17 s pripravljenim prispevkom, v razpravi pa jih je sodelovalo 20. Razprave so bile zelo raznovrstne. Nekateri razpravljalci so obravnavali teoretična in konceptualna vprašanja, vsi pa so opozarjali na primere in probleme, ki se pojavljajo v praksi. Že prva razprava je pokazala, da je izbrana tema zelo aktualna in ji bo treba v prihodnosti nameniti več pozornosti.

¹ V času, ko poročamo o prvi strokovni razpravi, je bil posvet že opravljen (1. december 2008 v Hotelu Mons), o njem pa bomo poročali v naslednji številki Novičk.

Razpravo lahko strnemo s temi poglavitnimi ugotovitvami:

- V prispevkih in razpravah na osnovi teoretičnih in konceptualnih vprašanj se je pokazalo, da je med avtorji in razpravljavci precejšnje razhajanje tudi glede temeljnih pojmov in izrazov, kot so: vseživljenjsko izobraževanje, vseživljenjsko učenje, pa tudi izobraževanje, učenje, šola, učenec, udeleženec izobraževanja in drugi. Cilj razprave ni bil, da dosežemo soglasje v odgovorih na ta vprašanja in tudi ne glede izrazov, s katerimi jih označujemo, temveč to, da nanje opozorimo in da soočimo naše poglede in stališča. V tem so bili cilji srečanja doseženi.
- Pri uporabi terminov je potrebna konceptualizacija. Razprava o terminologiji je terminološko-konceptualne narave.
- Opredelitve pojmov *vseživljenjsko izobraževanje* in *vseživljenjsko učenje* (kot tudi nekaterih drugih) so v različnih terminologijah in gradivih različne, kar je odvisno od tega, kdaj so bili terminologija in gradiva izdani in kdo jih je izdal. Citirani primeri kažejo, da velja to tudi npr. za Unescovo trijezično terminologijo izobraževanja odraslih iz leta 1979².
- Zaradi navedenega in zaradi različne rabe posameznih strokovnih izrazov udeleženci razprave menijo, da bi se morali o strokovnih izrazih več pogovarjati. V ta namen bi bilo dobro ustanoviti neko stalno obliko organiziranosti, npr. forum ali kotichek v ustreznem strokovnem informatorju ali reviji.
- Totalitarnost terminov in pojmov ni sprejemljiva. Treba je dopuščati različnost izrazov v različnih okoliščinah, a iskati soglasje pri njihovi rabi.
- Tudi dokumenti, ki jih izdajajo različni organi in telesa EU, so terminološko vprašljivi ali celo problematični. Novi koncepti ali termini se uporabljajo brez širšega strokovnega konsenza, v ozkih krogih udeleženih strokovnjakov. Pojavlja se vprašanje, kako jih potem prevajamo ali uporabljamo pri nas.
- Pomembni tvorci izrazov so tudi učenci ali udeleženci, ki so sooblikovalci procesa učenja. Vendar so prav ti pogosto zmedeni ob izrazih, s katerimi se srečujejo in za katere ni soglasja ali jasnih strokovnih opredelitev o njihovem pomenu in rabi.
- Težave pri rabi strokovnih izrazov se pojavljajo na različnih področjih vzgoje in izobraževanja. V razpravi so o težavah na svojem področju govorile strokovnjakinje s področja specialne in rehabilitacijske pedagogike, ki so opozarjale na prevladujoče stereotipno obravnavanje oseb s posebnimi potrebami. Značilno je, da se praviloma ali pretežno govori o primanjkljajih in negativnih znakih teh oseb, premalo pa o potrebah in pozitivnih učinkih. Predlagajo opuščanje slabšalnih izrazov, kot so invalid, avtist, dislektik. Nazivu področja, to je *specialna in rehabilitacijska pedagogika*, bi lahko dodali še naziv *specialna in rehabilitacijske andragogika*. Opozarjajo na nejasnosti pri rabi terminov *integracija* in *inkluzija*.

- Pozornost bi morali nameniti tudi uporabi strokovnega izrazja v pravnih dokumentih. V zakonih ter zakonskih in drugih dokumentih se strokovni izrazi uporabljajo neustrezno in nedosledno, kar ima lahko tudi pravne in politične posledice.
- Do terminologije se moramo vesti odgovorno. Na tem področju so mogoči različni negativni vplivi, npr. s strani politike, EU, stroke in zakonodaje. Te odgovornosti bi se morale zavedati tudi ustanove, ki uporabljajo strokovne izraze.
- Pri nadaljnjem delu s terminologijo bi bilo treba upoštevati standarde profesionalnosti, kot so:
 - ne ustvarjati terminologije kot zasebne zadeve ali zadeve ožjih skupin,
 - pri določanju strokovnih izrazov je treba doseči konsenz in se izogibati ozkih (npr. ozko strokovnih) zornih kotov,
 - pri izdelavi terminologije je treba vzpostaviti dialog (prostor dialoga),
 - potrebna je velika skrbnost in natančnost pri odločitvah o ustrezni terminologiji,
 - najprej je treba določiti namen dela,
 - strokovne izraze, ki jih uporabljamo iz tujih jezikov, je treba posloveniti,
 - zakone je treba terminološko poenotiti – tujko lahko uporabimo le, če ne moremo doseči soglasja,
 - priprava terminologije je raziskovalno delo usposobljenih strokovnjakov.

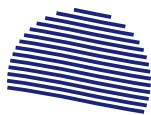
Nekaj predlogov udeležencev razprave izraža, da bi bilo treba:

- ustanoviti svetovalno telo – forum, ki bi kompetentno presojal rabo strokovnih izrazov in pomagal (npr. institucijam, zakonodajalcem) pri uporabi in rabi strokovnih izrazov,
- vpeljati svetovalni kotichek v časnikih, biltenih, revijah,
- opozoriti na to, da naj se izdelave terminologij ne lotevajo v ozkih strokovnih skupinah, ki za delo nimajo ustreznih širokih strokovnih pooblastil,
- izdelati terminološke priročnike za posamezna področja,
- posamezen izraz, za katerega ni doseženo široko soglasje, se lahko uporablja začasno, kot delovni termin.

Ugotavljamo, da se termina *vseživljenjsko izobraževanje* in *vseživljenjsko učenje* čedalje več uporabljata, kar dokazuje postopno prodiranje in uveljavljanje koncepta in strategije vseživljenjskosti učenja v različnih okoljih.

S temi ugotovitvami in predlogi smo seznanili udeležence strokovnega posveta, ki je bil 1. decembra 2008 v Ljubljani. Predstavili smo še nove prispevke, o njih razpravljali in sprejeli sklepe za nadaljnje ukrepe pri razvijanju terminologije na področju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@quest.arnes.si), ADS

Jabolka kakovosti 2008 za projekte mobilnosti v programu Vseživljenjsko učenje

Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (v nadaljevanju CMEPIUS), nacionalna agencija programa Evropske unije *Vseživljenjsko učenje*, je že v okviru prejšnje generacije programa *Leonardo da Vinci* pričel z izborom najboljših projektov mobilnosti in s podeljevanjem priznanj kakovosti, imenovanih Jabolka kakovosti. V letu 2007 se je priznanjem kakovosti v projektih mobilnosti pridružila tudi podelitev *Evropske listine kakovosti za najboljše decentralizirane projekte v okviru programa Socrates*. Odziv na tovrstne aktivnosti je zelo pozitiven, zato smo se na nacionalni agenciji odločili s shemo priznanj nadaljevati, vendar v novi obliki. S prihodom nove generacije programov izobraževanja in usposabljanja v letu 2007 smo poenotili tudi priznanja kakovosti. V okviru programa *Vseživljenjsko učenje* bomo tako izmenično podeljevali priznanja za mobilnost in decentralizirane projekte. Letos smo tako prvič podelili jabolka kakovosti za projekte mobilnosti v okviru celotnega programa *Vseživljenjsko učenje*.

Letošnja podelitev Jabolka kakovosti se je odvijala 13. novembra na Ljubljanskem gradu. Slavnostna govornika sta bila *mag. Majda Širok* (CMEPIUS) in *akad. prof. dr. Boštjan Žekš* (SAZU).

CMEPIUS je tako skupaj z Ministrstvom za šolstvo in šport in Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo podelil Jabolka kakovosti 2008 za najboljše projekte mobilnosti v sledečih kategorijah:

- Med **projekti mobilnosti Leonardo da Vinci** so bila priznanja podeljena v treh kategorijah:
 - Med dijaki so priznanja prejeli dijaki Kmetijske šole Grm Novo mesto s koordinatorico *Jožico Cerovšek* za projekt *Pridobiti praktične izkušnje na področju predelave mleka in mesa v skladu z evropskimi normami*.
 - V kategoriji *študentje/mladi delavci* so bila priznanja podeljena študentom Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani s koordinatorico *Jano Pucelj* za projekt *Evropska komponenta usposabljanja za študente EF preko mednarodnih namestitvev 2006*.
 - Med *mentorji/mentorji jezika* je jabolko kakovosti prejela Ljudska univerza Jesenice s koordinatorico projekta *mag. Maja Radinovič Hajdič* za projekt *Usposabljanje nosilcev Centrov vseživljenjskega učenja*.

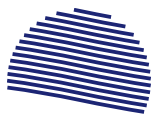
- V kategoriji **Erasmus mobilnost posameznikov** je priznanje prejela Višja strokovna šola za gostinstvo Maribor s koordinatorico projekta *mag. Natašo Artič*.
- V kategoriji **Comenius stalno strokovno spopolnjevanje** so podelili priznanje *Vlasti Prevolshek* iz Osnovne šole Frana Kranjca Celje, udeleženki strokovnega seminarja z naslovom *Comp@ctivf III*, Španija.
- Med **Comenius asistenti** je jabolko kakovosti prejela *Hana Stjepić*, asistentka na College Notre Dame de l' Assomtion v Franciji.
- V kategoriji **Grundtvig stalno strokovno spopolnjevanje** je priznanje prejel Mestni muzej Ljubljana s koordinatorico projekta *Janjo Rebolj* za projekt *Prostovoljstvo na področju kulturne dediščine in v muzejih*: promocija aktivnega državljanstva, Italija.
- Med **študijskimi obiski** so nagradili *mag. Barbaro Debeljak Rus*, pomočnico ravnateljice na Gimnaziji Jesenice, za študijski obisk na Finskem z naslovom *Finnish experience in education*.

Nacionalna agencija je na podlagi projektne dokumentacije predlagala v ocenjevanje najboljše zaključene projekte. Neodvisni zunanji ocenjevalci so predlagane prijave ocenili in naredili izbor najboljših glede na štiri kriterije kakovosti, določene v okviru evropske delovne skupine za kakovost v mobilnosti, in sicer: upravičenost projekta, rezultati projekta, vodenje projekta in trajnost projekta.

Nagrajene mobilnosti vsaka na svoj način odražajo glavne prednosti programa *Vseživljenjsko učenje*, in sicer izboljšanje kakovosti izobraževanja in usposabljanja posameznikov, spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti v sistemih izobraževanja in podporo privlačnosti poklicnega izobraževanja ter izboljšanje same mobilnosti državljanov Evropske unije. Učinki mobilnosti, nagrajeni z zlatim jabolkom, segajo preko samih udeležencev, prinašajo trajne pozitivne rezultate tudi organizacijam, iz katerih udeleženci prihajajo, v lokalno in regionalno okolje, v katerem delujejo ali bodo delovali, in tako pomembno prispevajo tudi h krepitvi socialnega partnerstva in trajnostnega razvoja tako regije kot celotne Slovenije.

Prihodnje leto bomo podeljevali jabolka kakovosti za decentralizirane projekte v okviru programa *Vseživljenjsko učenje* in na ta način nadaljevali pot kakovosti, ki ima osrednje mesto v mednarodnih projektih in mobilnosti. Jabolko kot simbol napredka, odkrivanja neznanega, novega sveta in vedenja, ki je rdeča nit tako mobilnosti posameznikov kot mednarodnih projektov, ohranjamo kot ime za naša nacionalna priznanja kakovosti.

Maja Godejša (maja.godejsa@cmepius.si) in
mag. Marja Medved (marja.medved@cmepius.si), CMEPIUS

Kratka analiza konference *Neformalno učenje ranljivih skupin*

V oktobru smo konferenco napovedali, zdaj pa objavljamo vtise o vsebinski in organizacijski izpeljavi. Za osvežitev spomina naj še enkrat zapišem, da je Zveza ljudskih univerz (v nadaljevanju ZLUS) v sodelovanju s Centrom za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (v nadaljevanju CMEPIUS) organizirala nacionalno konferenco z mednarodno udeležbo, ki je potekala 18. in 19. novembra 2008 v Kranjski Gori. Sodelovalo je več kot 120 domačih in tujih strokovnjakov.

Vsebina in temeljni namen konference sta bila prikaz primerov dobrih praks in projektov, v katerih so strokovnjaki in praktiki razvijali nove, inovativne pristope k učenju ranljivih skupin. Druga značilnost teh projektov pa je financiranje oziroma sofinanciranje iz javnih sredstev (evropskih in nacionalnih).

Ključni rezultati priprav in izvedbe konference so bili:

- izid publikacije s predstavitvijo dobrih praks, projektov s pozitivno vrednotenimi rezultati,
- izid publikacije s predstavitvijo članic ZLUS,
- predstavitev strokovnih vsebin (rezultatov raziskav in analiz) o učenju in izobraževanju ranljivih skupin,
- predstavitev pomembnih rezultatov projektov,
- izmenjava mnenj in izkušenj ter znanja,
- oblikovanje zaključkov dela v skupinah, usmerjenega v štiri obsežnejše ciljne skupine (starejši, brezposelni, Romi, manj izobraženi).

Dvodnevno druženje strokovnjakov in izmenjava znanja ter bogatih izkušenj, ki so se na tem področju nabrale v zadnjih letih v Sloveniji, je ponovno pokazalo, kako pomembno je zavedanje, da ni dovolj, da dejavnosti razvijamo, izvajamo in se povežemo z mednarodnim prostorom ter iščemo vse mogoče možnosti financiranja iz javnih virov, ampak je pomembna tudi širša refleksija. Pogled na opravljeno delo skozi prizmo takih in podobnih dogodkov, ko se odmaknemo iz okolja, kjer je projekt nastajal, ko ga pokažemo širše in svoje mnenje dodajo še drugi, pogosto dobi svojo bolj žlahtno podobo. Vsakdanja vpetost v delo in hitenje pri opravljanju nalog lahko zamegli pomembnost prehojene poti in prizadevanj, ki so jih vložili vsi člani tima v času razvoja in implementacije projekta. Konferenca v Kranjski Gori je bila v tem pogledu dober odsev in odzven postorjenega.

In kaj kažejo konkretni rezultati iz evalvacije konference?¹ Evalvacijski vprašalnik, ki so ga izpolnili udeleženci ob koncu konference, je obsegal pet vprašanj zaprtega in odprtega tipa.

Udeležence smo vprašali po njihovi odločitvi za sodelovanje. Več kot polovica (56,8 odstotka) se je za sodelovanje odločila sama, 16,2 odstotka jih je sodelovalo zaradi odločitve nadrejenih, 10,8 odstotka udeležencev je bilo povabljenih, drugi (16,2 odstotka) pa so bili sooblikovalci vsebinskega dela konference.

Udeležence smo vprašali, kako ocenjujejo organizacijo, zanimivost in koristnost konference. Na šeststopenjski lestvici (od zelo dobro do zelo slabo) smo dobili ocene za organizacijo, in sicer so jo udeleženci označili z *zelo dobro* v 71,4 odstotka, z *dobro* v 25,7 odstotka. Udeležence smo vprašali, kako zanimiva se jim je zdela konferenca (na šest stopenjski lestvici odgovorov: od zelo zanimiva do zelo nezanimiva). Konferenca se je zdela zelo *zanimiva* 61,8 odstotka udeleženiim, *zanimiva* 26,5 odstotka udeleženiim in *kar zanimiva* 8,8 odstotka udeleženiim.

Udeleženci so ocenjevali tudi koristnost konference. Menijo, da je bila konferenca za njihovo delo *zelo koristna* - 57,1 odstotka, *koristna* - 28,6 odstotka ali *dokaj koristna* - 11,4 odstotka.

Udeležence konference smo vprašali tudi po treh stvareh, ki bi jih pohvalili in po treh stvareh, za katere predlagajo izboljšave. Odgovore smo grupirali v tri skupine (organizacija, vsebina, drugo). Zelo veliko je bilo pohval o splošni organizaciji konference (njeno zasnovo, pripravljena gradiva in sam potek), pa tudi sledenje začrtanemu urniku. Kar nekaj udeležencev pa je motil predolg plenarni del prvega dne. Izrazili so željo po manjši zgoščenosti formalnega programa in več časa za neformalno (strokovno) druženje. Pohvaljena je bila tudi mednarodna udeležba, nekateri so pogrešali prispevke tujcev. Udeleženci so pohvalili tudi prisotnost podjetij oziroma ustanov iz stroke in samo strokovnost vsebine, pogrešali pa so »*več entuziazma in podpore predstavnikov nacionalnih agencij*«, predstavnike ključnih ustanov in države, predstavnike Zavoda za zaposlovanje, Centrov za socialno delo. Kot druge možne izboljšave so omenili več tovrstnih srečanj, ki so zelo koristna za izmenjavo mnenj in pogrešali so vidno prisotnost sredstev javnega obveščanja. Predlagali so izboljšave pri rabi tehnologije. Veliko udeležencev je pohvalilo delavnični način dela, ki omogoča aktivno razpravo in sodelovanje vseh udeleženiim ter delitev delavnic na štiri vsebinske sklope. Delo moderatorjev in njih izbira je bila pozitivno ovrednotena. Opozorili so na slabšo pripravljenost nekaterih referentov oz. predstavitev v delavnicah. Pohvaljena je bila še pestrost, zanimivost, aktualnost in uporabnost tem in predstavljenih projektov, želeli bi si še več primerov dobrih praks in govornikov iz različnih ustanov (večina predstavnikov iz

¹ Rezultati prikazani v prispevku so povzeti po obdelavi in analizi podatkov anketnega vprašalnika za evalvacijo Konference, ki jo je za ZLUS pripravila Nika Grželj.

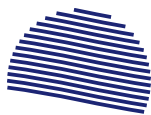
ljudskih univerz) ter predstavitev centraliziranih Grundtvig projektov. Veliko pohval je bilo namenjenih interakciji med udeleženci. Znotraj delavnic so udeleženci lahko aktivno sodelovali, izmenjavali izkušnje in razpravljali. Všeč jim je bil tudi neformalen stik, ki je omogočal ustvarjanje novih kontaktov, medsebojno povezovanje in sodelovanje. Druge pohvale so bile namenjene še izbiri kraja konference, namestitvi in pogostitvi, delovnim pogojem. Navdušil jih je tudi družabni večer.

K dodatnim sporočilom so udeleženci zapisali tudi konkretne komentarje in predloge za prihodnost: polovica jih izraža željo po ponovitvah tovrstnih dogodkov, drugi predlogi pa poudarjajo pomen tovrstnega druženja in ZLUS kot posrednika informacij in osrednjega povezovalca.

Izkoriščam to priložnost za zahvalo vsem, ki ste kakorkoli s svojo prisotnostjo in sodelovanjem v času priprav in izvedbe same konference prispevali k pozitivnim rezultatom.

Naj končam z mislijo Winstona Churchilla: *»Osebnost sem vedno pripravljen na učenje, le da nisem vedno pripravljen, da me poučujejo«*, ki smo ji z najboljšimi nameni sledili oblikovalci konference. Plenarne referate, predstavitve in fotogalerijo si lahko ogledate na spletni strani <http://www.zveza-lu.si/> in <http://www.cmepius.si/>.

Ema Perme (ema.perme@guest.arnes.si), ZLUS

Svečano odprtje Centra vseživljenjskega učenja Pomurje

Promocija vseživljenjskega učenja (v nadaljevanju VŽU) je v skladu z evropskimi in slovenskimi dokumenti in direktivami o VŽU in nacionalnem programu za izobraževanje odraslih eden od ključnih stebrov za to, da aktivnosti, ki se bodo odvijale v okviru Centra vseživljenjskega učenja Pomurje (v nadaljevanju CVŽU Pomurje), približamo in naredimo dostopne vsem prebivalcem regije, še posebej pa posebnim ciljnim skupinam, opredeljenim v projektu CVŽU Pomurje, katerega nosilec je Ljudska univerza Murska Sobota.

Prebivalci regije, ki spadajo v navedene posebne ciljne skupine, sodijo med t. i. ranljive skupine. To so običajno manj izobraženi, zaposleni v delovno intenzivnih panogah (velika nevarnost izgube delovnega mesta) ali brezposelni, ki nimajo dostopa do informacijsko komunikacijske tehnologije in se ne udeležujejo neformalnih oblik izobraževanj. S projektom CVŽU Pomurje želimo doseči te skupine, zato smo se odločili, da formalno odprtje Centra obeležimo s takimi promocijskimi aktivnostmi, ki bodo dosegle vse ciljne skupine. Na otvoritveno slovesnost, ki je bila 20. novembra 2008 v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota, smo prav zato povabili Vlada Kreslina, ki je zagotovo med najbolj prepoznavnimi in od vseh prebivalcev regije upoštevanimi Pomurci.

Navzoče so nagovorili *Vesna Laissani*, direktorica Ljudske univerze Murska Sobota, *Bojan Petrijan*, direktor občinske uprave Mestne občine Murska Sobota, *mag. Katja Dovžak*, sekretarka na Ministrstvu za šolstvo in šport, Sektor za izobraževanje odraslih, *mag. Andrej Sotošek* iz Andragoškega centra Slovenije, in *Alojz Sraka*, svetovalec v svetovalnem središču Murska Sobota. Slednji je predstavil tudi rezultate delovanja Svetovalnega središča Murska Sobota, ki od 1. januarja deluje v okviru CVŽU Pomurje. *Vlado Kreslin* je skupaj z domačima kitaristoma *Jožetom Žvokljem* in *Luko Sraka* zapel več pesmi in z anekdotami predstavil svoje izkušnje, povezane z vseživljenjskim učenjem (sodelovanje z Beltinško Bando in seniorji v njej).

Zagotovili smo, da se je velika večina medijskih hiš dogodka udeležila in ga tudi brezplačno predstavila tako v elektronskih medijih, vključno z lokalnimi e-forumi, kot tudi v regijskih časopisih.

Zakaj projekt CVŽU Pomurje?

CVŽU Pomurje je projekt, ki naj bi Pomurcem omogočal večjo informiranost o možnostih izobraževanja odraslih ter svetovanje odraslim za izobraževanje, predvsem pa pomagal

pri motiviranosti za učenje in tako pripomogel k večji konkurenčnosti na trgu dela in posledično večji zaposljivosti. Opisane dejavnosti bo nadgradil še z različnimi predavanji in delavnicami, možnostmi samostojnega učenja, uporabo računalniške tehnologije pri učenju in mentorsko pomočjo odraslim pri doseganju njihovih učnih in izobrazbenih ciljev.

Osnovni namen projekta CVŽU Pomurje je povečevanje vključenosti čim večjega števila prebivalstva v različne oblike učenja s posebnim poudarkom na neformalnem učenju in uporabi računalniške tehnologije.

Potreba po bolj sistematičnem in organiziranem spodbujanju vseživljenjskega učenja se je v Sloveniji prvič jasno pokazala ob vzpostavljanju projekta *ISIO - Informiranje in svetovanje v učenju in izobraževanju odraslih* v letu 2000/2001, ki ga vodi Andragoški center Slovenije. Odrasli - v nasprotju z udeleženci rednega izobraževanja - v Sloveniji niso imeli možnosti celovitega, brezplačnega in zaupnega informiranja in svetovanja ter ustreznih podpor svojemu učenju in izobraževanju.

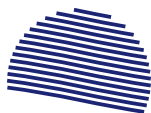
Rezultat tega projekta je tudi mreža svetovalnih središč. Med prvimi petimi je bilo ustanovljeno Svetovalno središče Murska Sobota, ki deluje pri Ljudski univerzi Murska Sobota že od leta 2001 in nudi odraslim brezplačne in zaupne informacije in svetovanje za potrebe njihovega učenja in izobraževanja. Danes jih v Sloveniji deluje 14 in vsa so vključena v regionalne projekte CVŽU. Na ravni države in širše v Evropi pa so vzporedno s tem potekale priprave strategij vseživljenjskega učenja, sprejeta pa je bila tudi Lizbonska deklaracija o tem, da bo razvoj Evrope temeljil na znanju in razvoju spretnosti in sposobnosti vseh državljanov.

CVŽU Pomurje bo dosegljiv tudi na spletnem portalu CVŽU, kjer se bodo vsi lahko hitro in sproti informirali o vsebinah in dogodkih, ki se bodo odvijali na točkah vseživljenjskega učenja. S pomočjo portala pa si bodo lahko pridobivali in preverjali nova znanja.

Nosilec projekta CVŽU Pomurje je Ljudska univerza Murska Sobota, partnerji v projektu pa so: Ljudska univerza Gornja Radgona, Ljudska univerza Lendava, Razvojni center Murska Sobota, Območna obrtno-podjetniška zbornica Murska Sobota, Razvojna agencija Sinergija, d. o. o., in ŠIM Ljutomer - Zavod za šport, izobraževanje odraslih in mladino.

Ker so dejavnosti projekta financirane s strani Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za šolstvo in šport, so za udeležence centra vse dejavnosti brezplačne.

Alojz Sraka in Dejan Dravec (svetovalno.sredisce@lums.si),
Ljudska univerza Murska Sobota

Letna skupščina Andragoškega društva Slovenije

V ponedeljek, 1. decembra 2008, je bila v Ljubljani letna skupščina Andragoškega društva Slovenije (v nadaljevanju ADS). Poročamo o pomembnejših delih poteka skupščine in sklepih.

Poročila o delu ADS v prvih enajstih mesecih leta 2008 o finančnem poslovanju v obravnavanem obdobju in o usmeritvah za nadaljnje delo ADS je Skupščina brez pripomb sprejela in podprla¹. Delo je ocenila kot uspešno, prav tako tudi finančno poslovanje, saj ima ADS ta čas pozitiven rezultat – konec oktobra 2008 je bilo na računu 1.611,11 evrov.

Delegati na skupščini so vodstvo društva podprli v tem, da kot doslej zavzeto in poglobljeno deluje za razvoj andragoške stroke in razvoj izobraževanja odraslih kot strokovnega področja. To želi društvo v svojem nadaljnjem delovanju doseči z:

- naravnostjo k vprašanjem, ki zanimajo člane in 'uporabnike' društva, pri tem so ciljne populacije zlasti strokovnjaki, tako teoretiki kot tudi praktiki;
- omogočanjem dialoga med strokovnjaki z organiziranjem strokovnih razprav o izobraževanju odraslih;
- zastopanjem pozicij andragogike in izobraževanja odraslih v aktualnih družbenih razmerah;
- izkazovanjem pozornosti tudi starejšim članom ADS (seniorjem) in študentom;
- pospeševanjem izmenjave dobrih praks in informacij na strokovnem področju;
- partnerskim sodelovanjem z drugimi asociacijami in ustanovami s področja izobraževanja odraslih.

Skupščina tudi podpira delo v komisijah in sekcijah, s čimer se bo dejavnost ADS decentralizirala in približala zanimanjem članov. Podporo so dobile že delujoče komisije in sekcije (za strokovne razprave, za sistem izobraževanja odraslih, za osebe s posebnimi potrebami, za materialno-finančna vprašanja), in tudi tiste, ki se še oblikujejo.

Kljub pomembnosti razprave o opravljenem delu in usmeritvah za prihodnost je bila vendarle osrednja točka skupščine razprava o predlaganih spremembah Pravil ADS. Najpomembnejše spremembe so v členih: 2, 5, 9, 10, 11, 17, 20, 33 in 34–42. Predlog, da se Pravila spremenijo, je sprejela že skupščina ADS v letu 2007, zdajšnje predloge pa je potrdil Izvršilni odbor ADS na svoji 13. seji, ki je bila 25. novembra 2008. Gre za naslednje spremembe:

¹ Poročilo in usmeritve je mogoče v celoti videti na spletnih straneh ADS: <http://www.andragosko-drustvo.si/>.

- Društvo lahko zdaj k sodelovanju povabi tudi zainteresirane organizacije, vendar tako, da postane član ADS oseba, ki zastopa organizacijo (2. člen).
- Nova je določba, da je ADS društvo, ki deluje v javnem interesu (5. člen).
- Nov je tudi opis dejavnosti, nalog in ciljev društva (9., 10 in 11. člen), ki so zdaj na novo opredeljeni in razporejeni.
- Ukinejo se podružnice ADS in okrepi se vloga delovanja društva prek sekcij, komisij in drugih organizacijskih oblik (17. ter 34. – 40. člen).
- Nova je opredelitev načina delovanja in doseganja sklepčnosti skupščine, potem ko bodo ukinjene podružnice, ki so bile po dozdajšnjih Pravilih dolžne delegirati člane za odločanje na skupščini (20. člen). Na skupščini zdaj ne bo več delegatov, sklepčnost pa se bo ugotavljala v dveh stopnjah – po ugotovitvi, da na skupščini ni več kot polovice članov, bo skupščina sklepčna tudi, če bo prisotnih več kot deset članov. Zgled za to so pravila nekaterih drugih društev, saj ima večina društev v Sloveniji težave s sklepčnostjo skupščin.
- Poenostavljene so opredelitve, ki določajo delo Častnega razsodišča v Pravilih ADS (33. člen).

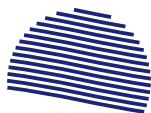
Skupščina je soglasno potrdila predložene spremembe Pravilnika ADS².

Skupščina je bila seznanjena s tem, da je Izvršilni odbor ADS na svoji 13. seji sprejel sklep, da se podeli naziv častnih članov ali članic štirim osebam, ki so zaslužne bodisi za razvoj ADS bodisi za razvoj izobraževanja odraslih in andragogike. Skupščina je soglasno potrdila predlog in podelila ta častni naziv: *Mirjam Satler Perovič, mag. Franciju Pivcu, mag. Mariji Velikonja in prof. dr. Petru Venclju*. Udeleženci Skupščine so prisluhnili utemeljitvi o podelitvi naziva častnega člana *dr. Petru Venclju*, ki se je udeležil skupščine, drugi trije nanovo imenovani častni člani pa so bili opravičeno odsotni in jim bodo listine podeljene ob drugi priložnosti. Nove častne člane ADS bomo predstavili v naslednji številki *Novičk*.

V zadnji točki dnevnega reda je Skupščina potrdila predlog Izvršilnega odbora, da se seznam članov ADS v začetku prihodnjega leta uredi v skladu z določbami Pravil, ki predvidevajo, da se po opominu za plačilo članarine in opozorilu, da bo sledil ukrep, če član članarine ne poravna – članu preneha članstvo v društvu. Gre seveda predvsem za tiste člane, ki že nekaj let ne izpolnjujejo dolžnosti, ki jih imajo kot člani ADS.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

² Pravila bodo v celoti objavljena na spletnih straneh ADS: <http://www.andragosko-drustvo.si/>.

Center za vseživljenjsko informiranje in medgeneracijsko sožitje

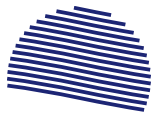
www.seniorji.info je spletni portal za starejšo generacijo (upokoјence in druge starejše). Njegov namen je posredovanje koristnih, kakovostnih in uporabnih informacij za zadovoljno in polno življenje. Stran je nastala konec 2007 kot odgovor na potrebe starejših po portalu, ki je namenjen njim.

Dnevno sveže informacije so skrbno izbrane ter obravnavajo teme in dejavnosti, ki seniorje in upokoјence zanimajo:

- druženje in društva upokoјencev,
- šport in rekreacija,
- izleti, potovanja in počitnice,
- zdravje,
- zdravilišča,
- izobraževanje,
- praktični nasveti in prosti čas,
- moj vrt,
- pokojnine in finance,
- pomoč in oskrba,
- varovana stanovanja,
- domovi za starejše.

Stran ima ustrezno velikost črk, je pregledna in preprosta za uporabo. Temelji na skrbnem delu uredništva, ki s svojim strokovnim znanjem, izkušnjami in pozitivno energijo uresničuje zastavljene cilje. Prav medgeneracijsko sožitje uredništva je odlika portala [seniorji.info](http://www.seniorji.info). V letu dni je bilo objavljenih že več kot 1.000 uporabnih, kakovostnih in koristnih novic za upokoјence in druge starejše. Novice s spletne strani so objavljene tudi na [NAJDI.SI novice](#). Spletna stran je usmerjena v pozitivno delovanje, sodelovanje in povezovanje.

Sašo Bertalanč (saso.bertalanic@gmail.com),
urednik spletnega portala www.seniorji.info

Pomen računalniške pismenosti

Spadam v generacijo, ki je zrasla brez računalnika. Ker sem precej pisala in prevajala, je bil pisalni stroj moj stalni spremljevalec. Zdaj, ko sem v pokoju, pa si življenja brez računalnika skoraj ne znam predstavljati. Veliko stvari mi olajša, vedno znova se tudi učim. V primerjavi s tem, kar znajo danes mladi ljudje, sem skoraj pravi analfabet, mi je pa zelo dragoceno to, kar znam uporabljati, in upam, da bom to svoje znanje še razširila.

Računalnik ima zame dvojno vrednost. Najprej kot nadomestilo za pisalni stroj. Daje mi veliko več možnosti in svobode. Tekste lahko po mili volji spreminjam in popravljam. Druga, še večja vrednost pa je v internetu. Ta mi omogoča pisanje mnogim ljudem. Hitro in zanesljivo. Poleg tega pa lahko na internetu dobim veliko informacij, ki so mi zanimive in včasih potrebne. Priznam, da ne spadam med tiste ljudi, ki zelo veliko brskajo po internetu. Še vedno mi je ljubše vzeti v roke časopis, ga razgrniti po mizi in brati, kot brati na ekranu. Sem pač odraščala s časopisom v roki.

Dragoceno mi je tudi, da lahko po internetu poslujem s svojo banko in mi položnic ni treba hodit plačevati na pošto. Poznam veliko ljudi, ki so začeli delati z računalnikom in internetom v pozni starosti, nekateri šele pri osemdesetih letih. Občudujem njihovo pripravljenost, da so se tako stari lotili novih stvari. Poznam pa seveda tudi veliko ljudi, mlajših, ki se računalnika ne dotaknejo. Spoštovati je seveda treba oboje. Vsak ima svoj razlog za svoje ravnanje.

Predstavljam pa si, da bo v svetu, v katerem živimo, vedno težje shajati, če bomo šli mimo računalnika, kot da ga ni. Zato bi svetovala vsem, da vsaj poskusijo, kako to gre. Morda bodo pri tem dobili veselje in ugotovili, da je računalnik in internet nekaj, kar jim življenje lahko olajša.

Metka Klevišar (metka.klevisar@masicom.net),
objavljeno tudi na <http://www.seniorji.info/>

PRIPRAVLJAJO

Vabilo na znanstveno konferenco *Spremembe v sistemu vzgoje in izobraževanja*

Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije (v nadaljevanju ZDPDS) organizira 3. in 4. aprila 2009 v Žalcu mednarodno znanstveno konferenco z naslovom *Spremembe v sistemu vzgoje in izobraževanja*.

Področje vzgoje in izobraževanja je bilo v slovenskem prostoru v zadnjih dveh desetletjih deležno temeljitih sprememb. Pri odločitvah o posameznih sistemskih ter kurikularnih oziroma programskih spremembah pa so bili v zadnjih letih prezrti temeljni strokovni argumenti iz javnih razprav in tudi nekatere konsenzualne opredelitve stroke. Kot strokovno združenje je ZDPDS zainteresirana za analizo stanja na področju vzgoje in izobraževanja, zato bomo na konferenci soočili rezultate različnih raziskav, analiz in spoznanj teoretikov in praktikov ter tako:

- opravili pregled in analizo obstoječih sistemskih in kurikularnih oziroma programskih rešitev v vzgojno-izobraževalnem sistemu – od predšolske vzgoje do izobraževanja odraslih in
- ocenili, kako so te rešitve vplivale na dostopnost, kakovost in učinkovitost vzgojno-izobraževalnega sistema.

V tem pogledu nas bo zanimala zlasti:

- celovita strokovna ocena obstoječega stanja in posameznih rešitev v vzgoji in izobraževanju,
- kako so bile spremembe v zadnjih petih letih strokovno predstavljene in argumentirane in
- njihov učinek na sistem vzgoje in izobraževanja z vidika kakovosti ter udejanjanja načel pravičnosti in enakih možnosti.

Ob tem bomo skupaj opravili tudi razmislek o morebitnih smiselnih prihodnjih posegih v vzgojno-izobraževalni sistem, da bi pripomogli k njegovi večji kakovosti, pravičnosti, dostopnosti in učinkovitosti.

Na konferenci pričakujemo strokovnjake iz nekaterih držav, kjer so se v zadnjih dveh desetletjih – podobno kot v Sloveniji – zgodile nekatere ključne spremembe

na družbenem, vzgojno-izobraževalnem in drugih področjih. Predstavili bodo spremembe in njihove učinke na vzgojo in izobraževanje v njihovih vzgojno-izobraževalnih sistemih.

Vabimo vas, da se konference udeležite in tudi sami dejavno prispevate k izmenjavi spoznanj in izkušenj, ki bodo podlaga za nadaljnje delo v dejavnosti vzgoje in izobraževanja.

Na konferenci bomo v **tematskih skupinah** predstavili in obravnavali prispevke, ki bodo analizirali sistemske in kurikularne oziroma programske spremembe na posameznih ravneh vzgojno-izobraževalnega sistema (predšolska vzgoja, osnovnošolsko izobraževanje, gimnazijsko izobraževanje, srednje poklicno in strokovno izobraževanja ter izobraževanje odraslih). K sodelovanju bomo povabili tudi nekatere ugledne domače in tuje strokovnjake, ki nam bodo svoje poglede predstavili v **uvodnih plenarnih predavanjih**. Organizirali bomo **panelno razpravo** za okroglo mizo z delovnim naslovom *Ali v Sloveniji potrebujemo novo Belo knjigo o vzgoji in izobraževanju?* V **plenarnem zaključku konference** bodo predstavljene skupne ugotovitve, zaključki in priporočila, ki bodo oblikovani v posameznih tematskih sekcijah in na panelni razpravi.

Višina **kotizacije** za udeležbo na konferenci se razlikuje glede na to, ali ste član katerega od društev, ki je vključeno v ZDPDS (seveda morate v društvu imeti plačano članarino za leto 2008), ali se boste konference udeležili s prispevkom ali ne, in glede na to, kdaj boste plačali kotizacijo. S takšnim načinom želimo spodbuditi, da se čim večje število društev pridruži ZDPDS, čim več udeležencev konference pa k aktivni udeležbi in čim prejšnji prijavi.

V kotizacijo so všteti: Zbornik prispevkov in tematska številka revije *Sodobna pedagogika*, kave, čaji, sokovi in prigrizki med odmori, promocijski materiali, organizacija srečanja ter izdaja potrdila o udeležbi.

Dodatna pojasnila v zvezi s konferenco lahko dobite pri *Alenki Ternovec* in *Žigi Krivcu* (tel.: 01 4250 108) vsako sredo in četrtek med 10. in 12. uro.

Navodila za prijavo, navodila za pripravo in pošiljanje prispevkov, informacijo o višini kotizacije, prijavnico in druge pomembnejše informacije pa dobite tudi na spletni strani: <http://www.zdpds.si/>.

Dr. Andreja Hočevar (andreja.hocevar1@guest.arnes.si),
Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije

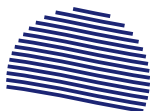
POSVETI/KONFERENCE

4th international iLearning Forum (4. mednarodni forum o integriranem učenju)

Pariz, Francija, 19. in 20. januar 2009

Vzporedno s forumom bo tekla konferenca o ugotavljanju in potrjevanju zmožnosti (Recognition and Accreditation of Competences - RAC 2009).

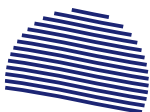
Več informacij o forumu dobite na spletni strani <http://www.ilearningforum.eu/>, o konferenci pa pri g. Sergu Ravetu (tel.: +33 3 8643 1343, faks: + 33 3 8643 1778, e-naslov: serge.ravet@eife-l.org) ter na spletni strani: <http://www.racforum.eu/>.

11th International LLine Conference (11. mednarodna konferenca LLine) Lifelong learning as a right? European perspectives (Vseživljenjsko učenje kot pravica? Evropske perspektive)

Helsinki, Finska, 29. do 31. januarja 2009

Več informacij o mednarodni konferenci najdete na strani <http://www.lline.fi>.

The New European School - Digital Literacy inside? (Ali nova evropska šola vključuje računalniško pismenost?)

Limburg, Belgija, 14. do 17. maj 2009

Več informacij o četrti mednarodni izobraževalni konferenci je objavljenih na spletni strani <http://www.ecomedia-europe.net/> oziroma na http://info.edus.si/info/index.php?option=com_content&task=view&id=269&Itemid=110.

NOVOSTI V KNJIŽNICI ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

BIRMAN Forjanič, Zdenka, 1961-

Pridobivanje ključnih kadrov v podjetju : primer podjetja Akrapovič : magistrsko delo / Zdenka Birman Forjančič. - Ljubljana : (Z. Birman Forjančič), 2007. - 122 f. : tabele, graf. prikazi ; 30 cm. Dostopno tudi na:

http://dk.fdv.uni-lj.si/magistrska/pdfs/mag_Birman-Forjanic-Zdenka.PDF

COLARDYN, Danielle

The learning continuity : European inventory on validating non-formal and informal learning : national policies and practices in validating non-formal and informal learning / Danielle Colardyn, Jens Bjornåvold. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2005. - 159 str. : graf. prikazi, preglednice ; 30 cm. - (Cedefop Panorama series ; 117). Dostopno tudi na: http://www.mec.es/educa/in-cual/pdf/rec/01_aprendizaje_contiuo.pdf

COSTELLO, Patrick J. M., 1959-

Action research / Patrick J.M. Costello. - London ; New York : Continuum, 2007. - ix, 102 str. : ilustr. ; 22 cm. - (Continuum research methods series)

DESCY, Pascaline

The value of learning : evaluation and impact of education and training : third report on vocational training research in Europe : synthesis report / Pascaline Descy, Manfred Tessaring. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, cop. 2005. - 323 str. : tabele, graf. prikazi ; 31 cm. - (Cedefop Reference series ; 61, ISSN 1608-7089)

DOING educational research : a guide to first-time researchers / (contributors) Clive Opie with Pat Sikes ... (et al.) ; (edited by) Clive Opie. - Los Angeles (etc.) : Sage, 2007. - xvi, 244 str. : ilustr. ; 25 cm

DRAGO-Severson, Eleanor

Becoming adult learners : principles and practices for effective development / Eleanor Drago-Severson. - New York : Teachers College Press, cop. 2004. - xv, 223 str. : preglednice ; 23 cm

DUCHARME-Hansen, Barbara A., 1967-

Web-based distance education for adults / Barbara A. Ducharme-Hansen and Pamela A. Dupin-Bryant. - Original ed. - Malabar (USA) : Krieger, 2004. - xiv, 145 str. : ilustr. ; 24 cm. - (The professional practices in adult education and lifelong learning series)

GILLHAM, Bill

Case study research methods / Bill Gillham. - London ; New York : Continuum, 2005. - vi, 106 str. : ilustr. ; 22 cm. - (Real world research)

GILLHAM, Bill

The research interview / Bill Gillham. - London ; New York : Continuum, 2004. - viii, 96 str. ; 22 cm. - (Real world research)

GUNNY, Madeleine

Designing adult learning strategies - the case of South Eastern Europe / Madeleine Gunny and Evelyn Viertel. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2006. - 116 str. ; 30 cm : ilustr. Dostopno tudi na: [http://www.etf.europa.eu/pubmqmt.nsf/\(getAttachment\)/4F49C4BAB8F7D6CFC125727A0052CF80/File/NOTE6Y6KAM.pdf](http://www.etf.europa.eu/pubmqmt.nsf/(getAttachment)/4F49C4BAB8F7D6CFC125727A0052CF80/File/NOTE6Y6KAM.pdf)

ILLERIS, Knud

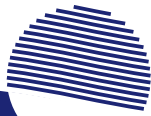
Adult education and adult learning / Knud Illeris ; (revised and translated into English by Knud Illeris and Margaret Malone). - 1st English ed. - Malabar : Krieger, 2004. - 245 str. : ilustr. ; 24 cm

IZZIVI mentorstva : učbenik / Milena Valenčič Zuljan ... (et al.) ; (uredila Milena Valenčič Zuljan). - 1. natis. - Ljubljana : Pedagoška fakulteta, 2007 (Ljubljana : Littera picta). - 247 str. ; 24 cm

JARVIS, Peter, 1937-

Globalization, lifelong learning and the learning society : sociological perspectives / Peter Jarvis. - London ; New York : Routledge, 2007. - xii, 238 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Lifelong learning and the learning society ; vol. 2)

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

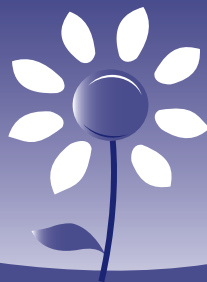
- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

2008

13 LET
1996 - 2008

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
19. – 25. 5. 2008

<http://tvu.acs.si>

<http://tvu.acs.si/koledar>

KAM PO ZNANJE?

Spletni vir informacij:

PREGLED PONUDBE IZOBRAŽEVANJA IN UČENJA ODRASLIH V SLOVENIJI

<http://pregled.acs.si/>

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2008/2009

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

na spletni strani **www.acs.si**

- * za tiste, ki se želite izobraževati
- * in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education